

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут інформаційних технологій
назва інституту випускової кафедри

ЗАТВЕРДЖУЮ

директор інституту
інформаційних технологій (назва
інституту)

Володимир ППХ

(підпис)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

«30» 08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

Правові основи програмного та інформаційного забезпечення

(назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень Перший (бакалаврський) рівень
(назва освітнього рівня)

Галузь знань 12 інженерні технології
(цифра і назва галузі знань)

Спеціальність 121 інженерія програмного забезпечення
(код і назва спеціальності)

Освітня програма Інженерія програмного забезпечення
(назва ОП)

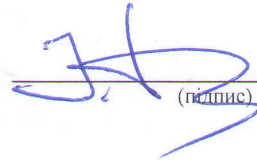
Статус дисципліни обов'язкова
обов'язкова/вибіркова

Мова викладання українська

2024 р.

Розробник(и):

(посада, назва кафедри, науковий ступінь, вчене звання)
електронна.поштаiryna.koterlin@nung.edu.ua

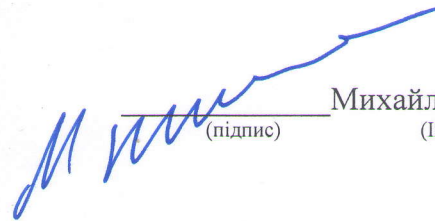

(підпис)

Ірина КОТЕРЛІН
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено на засіданні _____ кафедра суспільних наук
(назва кафедри)

Протокол від «30»серпня 2024 року № 1.

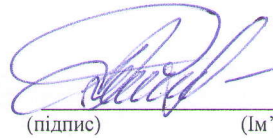
Завідувачка кафедри суспільних наук
(назва кафедри)

(підпис)

Михайло ПАЛАГНЮК
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Узгоджено:

Завідувач випускової
кафедри інженерії програмного забезпечення
(назва кафедри)

(підпис)

Вікторія БАНДУРА
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Гарант ОП 121
«Інженерія програмного забезпечення»

(підпис)

Вікторія БАНДУРА
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета і завдання дисципліни	<p>Метою дисципліни «Правові основи програмного та інформаційного забезпечення» є формування у студентів системного розуміння правових аспектів, що стосуються розробки, використання та захисту програмного і інформаційного забезпечення. Це включає оволодіння знаннями про правові механізми регулювання інформаційних відносин, зокрема авторських прав, ліцензування, патентування, а також захисту інформації в електронних системах.</p> <p>Завдання дисципліни:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Вивчення законодавчої бази:<ul style="list-style-type: none">○ Ознайомлення студентів з основними нормативно-правовими актами України та міжнародними стандартами, що регулюють сферу програмного забезпечення та інформаційних технологій.○ Вивчення законів, які регулюють авторське право, інтелектуальну власність, ліцензування програмного забезпечення та інформаційну безпеку.2. Формування навичок правового аналізу:<ul style="list-style-type: none">○ Розвиток у студентів вміння аналізувати правові документи, що стосуються розробки та використання програмного забезпечення.○ Оцінка правових ризиків та наслідків при розробці, використанні та поширенні програмних продуктів.3. Захист інтелектуальної власності:<ul style="list-style-type: none">○ Оволодіння знаннями щодо реєстрації авторських прав, патентування програмного забезпечення та захисту інтелектуальної власності.○ Вивчення практичних аспектів захисту програмних продуктів від піратства та несанкціонованого використання.4. Правове регулювання інформаційної безпеки:<ul style="list-style-type: none">○ Ознайомлення з правовими вимогами щодо забезпечення конфіденційності, цілісності та доступності інформації.○ Вивчення нормативних актів, які регулюють захист персональних даних та захист інформації у комп'ютерних системах.5. Розуміння міжнародного контексту:<ul style="list-style-type: none">○ Вивчення міжнародних угод та стандартів у сфері інформаційних технологій, зокрема щодо авторського права, захисту даних та кібербезпеки.○ Порівняльний аналіз правових норм України та інших країн для розуміння глобальних тенденцій у сфері програмного та інформаційного забезпечення.
Посилання на розміщення	https://dn.nung.edu.ua/course/view.php?id=2676

дисципліни на навчальній платформі	
Попередні вимоги для вивчення дисципліни / пререквізити	<i>Філософія ІТ освіти</i>
Постреквізити	<i>Менеджмент проектів програмного забезпечення</i>
Результати навчання	<p>ПР02. Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти інженерії програмного забезпечення і дотримуватись їх в професійній діяльності.</p> <p>ПР04. Знати і застосовувати професійні стандарти і інші нормативно-правові документи в галузі інженерії програмного забезпечення.</p>
Компетентності	<p><i>Загальні компетентності</i></p> <p><i>ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</i></p> <p><i>Фахові компетентності:</i></p> <p><i>ФК5. Здатність дотримуватися специфікацій, стандартів, правил і рекомендацій в професійній галузі при реалізації процесів життєвого циклу.</i></p>
Підсумковий контроль, форма	<i>Диференційований залік на основі підсумкової контрольної роботи</i>
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	<p><i>Аналітичні навички: Здатність аналізувати складні правові ситуації, розуміти юридичні аспекти проблем і робити обґрунтовані висновки.</i></p> <p><i>Комунікаційні навички: Здатність чітко і впливово висловлювати свої думки, сприймати інформацію від інших і вести діалог на правові теми.</i></p> <p><i>Вміння аргументувати: Навички обговорення і аргументування своїх поглядів та думок з позиції законодавства та права.</i></p> <p><i>Толерантність і культурна компетентність: Розуміння та повага до різних правових систем, культур і традицій, що сприяє взаєморозумінню в міжнародному середовищі.</i></p> <p><i>Етика і відповідальність: Усвідомлення юридичних моральних норм і</i></p>

відповідальності перед суспільством і клієнтами.

Прагматизм і рішучість: Здатність приймати важливі рішення в умовах невизначеності і ризику, враховуючи юридичні обмеження і наслідки.

Здатність до співпраці: Вміння працювати в команді, спілкуватися з іншими фахівцями, щоб вирішувати складні правові питання.

Навички прийняття рішень: Розробка стратегій і вибір оптимальних шляхів дії в правових ситуаціях.

Здатність до самоосвіти: Вміння постійно оновлювати знання в юридичній галузі та адаптувати їх до змін у законодавстві.

Самодисципліна і організаційні навички: Здатність планувати та виконувати роботу в строк та з урахуванням правових процедур.

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Усі види робіт слід виконувати вчасно, щоб зберегти загальний темп курсу, котрий сприяє ефективному засвоєнню матеріалу. Наслідками пропущених занять без поважних причин, зазвичай, стають додаткові види самостійної роботи (домашня контрольна робота, усна відповідь, презентація).

Неприпустимий пропуск занять. Кожне пропущене заняття, незалежно від причини, здобувач зобов'язаний відпрацювати. Невідпрацьоване заняття є підставою для незарахування заліку.

Неприпустимі запізнення, використання телефонів в особистих справах, сексистські висловлювання, нецензурна лексика, демонстрування неповаги до своїх колег, викладача чи технічного персоналу. Запізнення більше, ніж на 10 хвилин дозволяє не допустити студента до заняття.

У випадку проведення заняття у формі відео конференцій – студент повинен використовувати власне ім'я, що відповідає зазначеному у журналі.

За участь у наукових конференціях та студентській конференції по тематиці робочої програми, студент отримує додаткові бали (участь у конференції – плюс 10 балів, публікація статті, призове місце у конкурсі наукових робіт – 90 або більше балів у загальному підсумку вивчення дисципліни).

Онлайн комунікація здійснюється через групу або індивідуально в Телеграм і можлива лише в робочі дні у робочий час (до 17 години з понеділка по п'ятницю).

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Неприпустимості плагіату, фальсифікації, фабрикації в письмових роботах і виступах, перевірка навчальних робіт на плагіат (есе, реферати, курсові роботи/проекти) - Здобувачі освіти зобов'язані неухильно виконувати «Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу» (від 05.04.2022р., наказ №73).; необхідно коректно посилань вказувати джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей, неприпустимо використання ШІ інтелекту щодо генерування відповідей, неприпустимо використовувати російські джерела за винятком необхідності порівняти або звернути увагу на певну проблематику. Виявлення ідентичних робіт оцінюються нульовим балом без розбирання ситуації, хто автор, а скористався чужою роботою навіть, якщо попередньо було оголошено бал і оцінку виставлено у журнал.

3) щодо оцінювання

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: практична робота – 80 % семестрової оцінки, підсумкова контрольна робота – 20 % семестрової оцінки.

Мінімально позитивна оцінка за роботу на практичних заняттях, що дає доступ до семестрового контролю – 30 балів.

Методи контролю:

Виконання практичних завдань у продовж семестру 80 балів;

Контрольна робота – 20 балів

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях, у формі виступів здобувачів при обговоренні питань на практичних заняттях. Контрольна робота, яка

передбачена навчальним планом, виконується по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

Критеріями оцінювання знань є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та практичних заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність здобувача засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, навички творчо підходити до вирішення поставлених завдань, активність роботи на практичних заняттях, рівень знань за результатами опитування на практичних заняттях, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань.

Оцінювання кожного заняття відбувається на основі активної участі здобувача протягом пари, відповіді по окремим питанням, доповнення, включення здобувача в обговорення проблемних аспектів. Оцінка є конфіденційною інформацією і надається для ознайомлення здобувачу в електронному журналі відразу після пари або відповідно до технічних можливостей протягом тижня після заняття.

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (пов'язані з воєнним станом, епідемічною ситуацією, енергетичною кризою) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти залік у формі відповідей за індивідуальним завданням дистанційно на платформі Moodle або Телеграм.

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (практичне заняття – 2 бали; контрольна робота – 5 бали). Перескладання можливе не більше двох разів з врахуванням часу необхідного викладачу для перевірки

5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті (у випадку наявності такої можливості)

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті в Університеті регулюється «Положенням про порядок визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті в ІФНТУНГ». Право на визнання результатів навчання у неформальній або інформальній освіті поширюється на усіх здобувачів. Перезарахування результатів здійснюється на добровільній основі з метою підтвердження того, що здобувач вищої освіти досягнув результатів навчання, передбачених відповідною дисципліною.

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/L3VUV>.

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора

університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/i42PI>.

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya>

9) щодо політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися базових принципів використання інструментів генеративного штучного інтелекту відповідно до Положення про загальні політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету від 15.03.2024 року № 82. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://salo.li/1E36Aae>.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Правові основи програмного та інформаційного забезпечення» згідно з чинним НП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Усього	Розподіл по семестрах
		Семестр <u> 2 </u>
Кількість кредитів ECTS	3	3
Загальний обсяг часу, год.	90	90
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:	44	44
– лекційні заняття	18	18
– практичні/семінарські заняття	26	26
– лабораторні заняття		
Самостійна робота, год	46	46
Форма семестрового контролю (іспит, залік, захист КР, захист КП)	Диференційований залік	Диференційований залік

3.2. Лекційні заняття 3 семестр

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Кількість годин	Література
М 1	Правові основи інформаційного та програмного забезпечення	18	
ЗМ 1	Юридичні особливості ІТ-бізнесу в Україні	2	1;2, 3
Т 1.1	Правове регулювання ІТ-бізнесу в Україні, юридичні особливості ІТ-бізнесу. Зайнятість та правові форми співпраці в ІТ-секторі українського ІТ-бізнесу.	2	

ЗМ 2	Правове регулювання інформаційних правовідносин	2	1;2, 3
Т 2.1	ІТ-право та інформаційне право. Предмет та методи правового регулювання Інформаційні правовідносин: Суб'єкти та об'єкти інформаційних правовідносин. Джерела правового регулювання ІТ-права	2	
ЗМ 3	Режим доступу до інформації. Договір про нерозголошення	2	1;2, 3
Т 3.1	Класифікація інформації за режимом доступу Інформація з обмеженим доступом Договір про нерозголошення (NDA)	2	
ЗМ 4	Правове регулювання інтернет-відносин в Україні	2	1;2, 3
Т 4.1	Правова природа Інтернету. Правове регулювання інтернет-відносин Правове регулювання штучного інтелекту в Україні та світі	2	
ЗМ 5	Авторські права та порядок реєстрації авторського права на комп'ютерну програму. Патентування	2	1;2, 3
Т 5.1	Законодавчі основи регулювання авторського права Виникнення права на програмний твір Реєстрація авторського права Патентування Захист та відповідальність за порушення авторського права	2	
ЗМ 6	Правові аспекти розробки програмного забезпечення	2	1;2, 3
Т 6.1	Авторські права на службовий твір Розробка програмного забезпечення, договір про виконання робіт та надання послуг Ліцензійні договори на використання програмного забезпечення	2	
ЗМ 7	Законодавче регулювання електронної комерції в Україні.	2	1;2, 3
Т 7.1	Поняття та праве регулювання торгової марки Правове регулювання доменних імен Правове регулювання Інтернет-реклами	2	

ЗМ 8	Правові аспекти кібербезпеки		
Т 8.1	Регулювання кібербезпеки на національному рівні. Компетенція органів, відповідальних за кібербезпеку, їх функції та повноваження. Міжнародне співробітництво у сфері кібербезпеки		
ЗМ 9	Юридична відповідальність у сфері забезпечення інформаційної безпеки	2	1;2, 3
Т 9.1	Особливості притягнення до юридичної відповідальності. Суб'єктно-об'єктний склад правопорушення Дисциплінарна, цивільна адміністративна та кримінальна відповідальності	2	

3.3. Всього: Модуль 1 – змістових модулів - 7.

Практичні (семінарські) заняття 2 семестр

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних (семінарських) занять	Кількість годин	Література
М 1	Правові основи інформаційного та програмного забезпечення	26	
ЗМ 1	Юридичні особливості ІТ-бізнесу в Україні	2	1,2

Т 1.1	<p>Загальні правові аспекти ІТ-бізнесу в Україні: Відкриття ІТ-компаній: юридичні вимоги та процедури. Вибір організаційно-правової форми (ТОВ, ФОП, ПП тощо) для ІТ-компаній. Податкове регулювання ІТ-бізнесу в Україні. Спеціальні правові режими для ІТ-індустрії: Дія-Сіті: структура, особливості правового режиму, податкові переваги та умови для резидентів. Переваги та недоліки Дія-Сіті для ІТ-компаній. Вплив Дія-Сіті на трудові відносини та регулювання зайнятості.</p> <p>Зайнятість в ІТ сфері: Особливості працевлаштування ІТ-спеціалістів в Україні гіг-контракт, цивільно-правовий договір, трудовий договір. Порівняння юридичних та економічних переваг і недоліків кожної форми договору.</p> <p>Стартапи в Україні з позиції ІТ-права: Правові основи створення ІТ-стартапів в Україні. Юридичні аспекти фінансування стартапів (венчурні інвестиції, договори з інвесторами).</p>	2	
ЗМ 2	Правове регулювання інформаційних правовідносин	2	1;2, 3, 4
Т 2.1	<p>ІТ-право та інформаційне право: визначення та відмінності між ними. Предмет регулювання інформаційного права. Джерела правового регулювання ІТ-права: закони, нормативні акти, міжнародні угоди, що регулюють ІТ-сферу.</p> <p>Поняття інформаційних правовідносин</p> <p>Суб'єкти інформаційних правовідносин</p> <p>Інформація як об'єкт інформаційних правовідносин: що саме є предметом правовідносин у сфері інформації (дані, контент тощо).</p> <p>Юридичні властивості інформації: характеристика інформації як юридичного об'єкта, її значення в правовому регулюванні.</p>	2	
ЗМ 3	Режим доступу до інформації. Договір про нерозголошення	4	1;2, 3
Т 3.1	<p>Види інформації за режимом доступу і змістом</p> <p>Публічна інформація, відкриті дані</p> <p>Інформація з обмеженим доступом</p> <p>Конфіденційна інформація. Комерційна таємниця.</p> <p>Договір про нерозголошення (NDA): Поняття та функції NDA: основи та важливість для захисту конфіденційної інформації. Юридичні аспекти: умови, зобов'язання сторін, наслідки порушення договору. Приклади застосування: типові ситуації та кейси.</p>	2	

Т 3.2	<p>Таємниця приватного життя Персональні дані: визначення та обробка. GDPR (Загальний регламент про захист даних): основні положення та вимоги. Захист персональних даних: права суб'єктів даних, обов'язки організацій. Інструменти для відповідності GDPR: практичні рекомендації і кроки. Банківська таємниця Лікарська таємниця Службова таємниця. Державна таємниця</p>	2	
ЗМ 4	Правове регулювання інтернет-відносин в Україні	4	1;2, 3
Т 4.1	<p>Законодавство про електронні комунікації. Основні положення Закону України «Про електронні комунікації». Відповідальність провайдерів та операторів за порушення прав користувачів. Захист прав споживачів у сфері електронних комунікацій. Правова природа Інтернету. Міжнародні стандарти регулювання інтернет-відносин. Проблематика юрисдикції, транскордонних правопорушень та застосування законодавства в різних країнах. Правові проблеми регулювання відносин у соціальних мережах та їх вирішення. Огляд правових аспектів діяльності соціальних мереж: конфіденційність, цензура, фейкові новини, регулювання контенту. Розгляд українського та міжнародного досвіду.</p>	2	
4.2	<p>Правове регулювання штучного інтелекту. Нормативно-правова база штучного інтелекту в Україні. Міжнародний досвід правового регулювання штучного інтелекту. Етичні та правові проблеми застосування ШІ. Правове регулювання інформаційних систем Основні вимоги до створення та функціонування інформаційних систем. Захист інформації в інформаційних системах: технічні та юридичні аспекти. Відповідальність за порушення безпеки інформаційних систем. Правове регулювання хмарних обчислень. Правові відносини, що виникають при наданні хмарних послуг. Захист даних у хмарних обчисленнях. Відповідальність сторін за порушення під час використання хмарних технологій.</p>	2	
ЗМ 5	Авторські права та порядок реєстрації авторського права на комп'ютерну програму. Патентування	4	1;2, 3

Т 5.1	Законодавчі основи регулювання авторського права Суб'єкти об'єкти авторського права Виникнення права на програмний твір Реєстрація авторського права Оригінальність твору як правова категорія в авторському праві. Компіляція даних (бази даних) як об'єкт правової охорони	2	
Т 5.2	Патентування Технічні засоби захисту авторських і суміжних прав Роль та функції організацій колективного управління в охороні майнових авторських і суміжних прав Роль та функції постачальників Інтернет-послуг в охороні майнових авторських і суміжних прав Види порушень авторських і суміжних прав у мережі Інтернет. Плагіат та піратство. Способи захисту авторських і суміжних прав у мережі Інтернет. Захист та відповідальність за порушення авторського права	2	
ЗМ 6	Правові аспекти розробки програмного забезпечення	2	1;2, 3
Т 6.1	Авторські права на службовий твір Комп'ютерна програма як об'єкт правової охорони Компіляція даних (бази даних) як об'єкт правової охорони Ліцензійні договори на використання програмного забезпечення Використання майнових авторських і суміжних прав на підставі вільних публічних ліцензій (Creative Commons)	2	
ЗМ 7	Законодавче регулювання електронної комерції в Україні.	2	1;2, 3
Т 7.1	Правове регулювання електронної комерції. Договірні зобов'язання та особливості укладення договорів в електронній формі. Застосування електронного підпису Правові аспекти використання віртуальних активів. Способи забезпечення виконання договорів Поняття та праве регулювання торгової марки Використання логотипу або словесного позначення. Правові аспекти використання домену Правове регулювання інтернет реклами Правові шляхи запобігання недобросовісній конкуренції	2	
ЗМ 8	Правові аспекти кібербезпеки	2	1;2, 3

	<p>Регулювання кібербезпеки на національному рівні. Законодавство про кібербезпеку: Огляд основних законів і нормативних актів, що регулюють кібербезпеку в Україні, таких як Закон України "Про основні засади забезпечення кібербезпеки України" та інші документи.</p> <p>Обов'язки організацій та суб'єктів критичної інфраструктури щодо забезпечення кібербезпеки.</p> <p>Роль органів державного управління: Компетенція органів, відповідальних за кібербезпеку, їх функції та повноваження.</p> <p>Міжнародне співробітництво у сфері кібербезпеки. Міжнародні угоди та стандарти. Розгляд основних міжнародних угод і стандартів у сфері кібербезпеки, таких як Конвенція про кіберзлочинність (Будапештська конвенція) та інші документи. Глобальні ініціативи та організації: Вплив міжнародних організацій (ІСО, ІТУ) на формування стандартів та практик кібербезпеки.</p> <p>Крос-бордера кіберзлочинність: Правові аспекти співпраці між країнами у розслідуванні та попередженні кіберзлочинів.</p>		
ЗМ 8	Юридична відповідальність у сфері забезпечення інформаційної безпеки	2	1;2, 3
Т 8.1	<p>Особливості притягнення до юридичної відповідальності у сфері інформаційних правовідносин.</p> <p>Суб'єктно-об'єктний склад інформаційних правопорушень</p> <p>Дисциплінарна відповідальність: Порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності за порушення внутрішніх нормативних актів організації, що стосуються інформаційної безпеки.</p> <p>Цивільна відповідальність: Зобов'язання за відшкодування шкоди, завданої порушенням інформаційних прав, і процесуальні аспекти цивільного позову.</p> <p>Адміністративна відповідальність: Санкції за адміністративні правопорушення в сфері інформаційної безпеки, такі як порушення правил захисту даних.</p> <p>Кримінальна відповідальність: Види кримінальних правопорушень у сфері інформаційної безпеки, визначені кримінальним законодавством, і покарання за них.</p>	2	
	Підсумкова контрольна	2	
Всього		26	

Всього: Модуль 1 – змістових модулів – 9

3.4. Лабораторні заняття

Лабораторні заняття не передбачені.

3.5. Завдання для самостійної роботи здобувача 3 семестр

Види самостійної роботи в межах даного курсу наводяться у таблиці 5.

Таблиця 5 – Види самостійної роботи

Найменування видів самостійної роботи	Обсяг годин
– опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях;	8
– підготовка до практичних / семінарських / лабораторних занять;	20
– підготовка до поточних контрольних заходів;	4
– опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	14
Усього годин	46

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 6.

Таблиця 6 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), питання, які виноситься на самостійне вивчення	Кількість годин	Література
М 1	Правові основи інформаційного та програмного забезпечення	14	

Т 1	Юридичні особливості ІТ-бізнесу в Україні	1	1;2, 3
	<p>Як юридичні вимоги для відкриття ІТ-компанії в Україні змінювались протягом останніх п'яти років? Проаналізуйте реальні приклади заснування ІТ-компаній в Україні, звертаючи увагу на юридичні виклики, з якими стикались підприємці. Опрацюйте матеріали ЗМІ та статті в Google Academy.</p> <p>Які наслідки впровадження спеціального правового режиму Дія-Сіті для ІТ-компаній у порівнянні з іншими країнами, що пропонують подібні режими? Порівняйте правовий режим Дія-Сіті з режимами, які діють в інших юрисдикціях (наприклад, Польща, Естонія), використовуючи інформацію з аналітичних статей та економічних досліджень у ЗМІ та Google Academy.</p> <p>Чому ФОП залишається однією з найбільш поширених форм зайнятості в українській ІТ-сфері, незважаючи на нові форми договорів (гіг-контракт)? Підтвердьте вашу відповідь конкретними статистичними даними або дослідженнями ринку праці з Google Academy і публікацій в медіа.</p>	1	
ЗМ 2	Правове регулювання інформаційних правовідносин	1	1;2, 3
	<p>Як змінювались джерела правового регулювання ІТ-права в Україні протягом останнього десятиліття? Аналізуйте зміни в законодавстві та нормативних актах, що регулюють ІТ-сферу, звертаючи увагу на ключові зміни та їх вплив на практику. Використовуйте інформацію з новинних публікацій та наукових досліджень.</p>	1	
ЗМ 3	Режим доступу до інформації. Договір про нерозголошення	2	1;2, 3

	<p>Як зміни в політиці захисту персональних даних (включаючи GDPR) вплинули на методи обробки даних в великих технологічних компаніях? Оцініть вплив GDPR на практику обробки персональних даних в міжнародних компаніях, використовуючи кейс-стаді та статті з Google Academy і бізнес-новин.</p> <p>Які нові вимоги та зміни в законодавстві щодо захисту приватного життя (таємниця приватного життя) були введені в Україні та інших країнах протягом останніх п'яти років? Проаналізуйте законодавчі зміни, що стосуються захисту приватного життя, та їх практичний вплив на юридичну практику і повсякденне життя, використовуючи інформацію з ЗМІ та академічних джерел.</p>	2	
ЗМ 4	Правове регулювання інтернет-відносин в Україні	2	1;2, 3
	<p>Ознайомтесь із матеріалами Європейської комісії щодо регулювання штучного інтелекту та електронних комунікацій.</p> <p>Вивчіть кейси міжнародного регулювання соціальних мереж (зокрема, з досвідом ЄС та США).</p>	2	
ЗМ 5	Авторські права та порядок реєстрації авторського права на комп'ютерну програму. Патентування	2	1;2, 3
	<p>Реєстрація авторського права</p> <p>Види порушень авторських і суміжних прав у мережі Інтернет</p> <p>Захист та відповідальність за порушення авторського права</p>	2	
ЗМ 6	Правові аспекти розробки програмного забезпечення	2	1;2, 3
	<p>Використання майнових авторських і суміжних прав на підставі вільних публічних ліцензій (Creative Commons)</p>	2	
ЗМ 7	Законодавче регулювання електронної комерції в Україні.	2	1;2, 3
	<p>Запобігання недобросовісній конкуренції</p> <p>Договори про неконкуренцію</p> <p>Права та обов'язки споживача</p> <p>Стандарти та сертифікація діяльності</p>	2	
ЗМ 8	Правові аспекти кібербезпеки	1	1;2, 3

	Дослідіть вимоги до малих і середніх підприємств згідно з українським законодавством про кібербезпеку. Проаналізуйте, які конкретні обов'язки покладаються на ці організації, і як вони можуть адаптуватися до цих вимог. Використовуйте матеріали з українських новин та наукові статті.		
ЗМ 9	Юридична відповідальність у сфері забезпечення інформаційної безпеки	<i>1</i>	1;2, 3
	Вплив нових технологій, таких як штучний інтелект та блокчейн, на юридичну відповідальність. Роль міжнародних стандартів і угод у формуванні відповідальності на національному рівні.	2	
	<i>Всього</i>	14	

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовними модулями.

3.6. Курсовий проєкт/робота (за наявності)

Не передбачений

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «Правові основи інформаційного та програмного забезпечення» 2 семестр

4.1 Основна література

1. Котерлін І. Б. Інформаційне право: конспект лекцій. Івано-Франківськ. 2023. 224 с. https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=474812
2. Харитоновна О.І. Право інтелектуальної власності: підручник. Юрінком Інтер. 2020. 540
3. Котерлін, І. Правові основи інформаційного та програмного забезпечення: метод. вказівки для вивчення дисципліни. ІФНТУНГ. 2024. 52с

4.2 Додаткова література

4. Котерлін І. Б., Мельниченко Н. С. Проблематика акустичного насильства та шляхи її правового вирішення. Право і суспільство. №6. 2023. С.206-211
5. Котерлін І. Б. Вплив воєнного стану на обсяг прав та обов'язків людини в Україні. Наука, освіта і суспільство: нові дослідження і перспективи: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції. Полтава. 2022. С. 35-36
6. І. Б. Котерлін. Сутність механізму правового регулювання інформаційних відносин. Право та державне управління. 2020. №1. С. 82-87
7. Котерлін І. Б., Сабадош В.В. Правові аспекти використання інтелектуальної власності в сучасній економіці. Права та обов'язки людини у сучасному світі: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, Україна, 13–14 листопада 2020 р.). Одеса, ГО «Причорноморська фундація права». 2020. – С. 72-75

8. Котерлін І.Б. Маркетингова інформація як правова категорія. Актуальні проблеми реформування системи законодавства України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Запоріжжя. 2020. с.56-60.
9. -Котерлін І.Б., Хоминець М.В. Реалізація права на отримання інформації щодо стану забезпечення засобами захисту в умовах пандемії лікувальних закладів. Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Запоріжжя. 2020. С. 92-96
10. Котерлін І.Б., Білан О.С. Порушення інформаційних прав особи в умовах оголошеного карантину в Україні. Збірник матеріалів проблемно-наукової міжгалузевої конференції «Інформаційні проблеми комп'ютерних систем, юриспруденції, енергетики, моделювання та управління. Надвірна. 2020. С.154-156
11. Котерлін І., Коропецька Ю. Правові проблеми блогосфери в Україні. Актуальні проблеми прав людини, держави та вітчизняної правової системи: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Дніпро. 2021. С.104-108
12. Котерлін І. Б., Мельниченко Н. С. Вплив запровадженого воєнного стану на права журналістів. Наука, освіта і суспільство: нові дослідження і перспективи: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції. Полтава. 2022. С.36-37
13. Котерлін І. Б., Гевик М.В. Юридичний погляд на законодавчу базу для забезпечення кібербезпеки в Україні. Наука, освіта і суспільство: нові дослідження і перспективи: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції. Полтава. 2022.
14. Гребенюк А.М. Основи управління інформаційною безпекою: навч. посібник. 2020. 144 с.
15. Ковалів М. В., Єсімов С. С., Ярема О. Г. Інформаційне право України : навчальний посібник. Львів.2022. 416 с.

4.3.Інформаційні ресурси в Інтернеті

16. Нашинець-Наумова А.Ю. Інформаційне право: навчальний посібник. К.: ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 136 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/30656/3/A_Nashynets_Naumova_IP_FPMV.pdf (дата доступу 31.08.2021)
17. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua> (дата доступу 31.08.2021)
18. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://kmu.gov.ua> (дата доступу 31.08.2021)
19. Офіційний сайт Конституційного Суду України. URL: <http://ccu.gov.ua> (дата доступу 31.08.2021)
20. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://president.gov.ua> (дата доступу 31.08.2021)

5. ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 7 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
<p>ПРО2. Знати кодекс професійної етики, розуміти соціальну значимість та культурні аспекти інженерії програмного забезпечення і дотримуватись їх в професійній діяльності.</p> <p>ПРО4. Знати і застосовувати професійні стандарти і інші нормативно-правові документи в галузі інженерії програмного забезпечення.</p>	<p>МН 1 – словесні методи: МН 1.1 – лекція, МН 1.2 – розповідь-пояснення, МН 1.3 – бесіда, МН 1.4 – інструктаж.</p> <p>МН 2 – наочні методи: МН 2.1 – ілюстрування, МН 2.2 – демонстрування, МН 2.3 – спостереження, МН 2.4 – комп'ютерні і мультимедійні методи.</p> <p>МН 3 – практичні методи: МН 3.1 – вправи; МН 3.4 – практичні роботи. МН 4 – індуктивний метод</p> <p>МН 5 – дедуктивний метод, МН 7 – аналітичний, МН 8 – синтетичний</p> <p>МН 9 – порівняння МН 10 – узагальнення МН 11 – конкретизація МН 12 – виокремлення основного</p> <p>МН 18 – методи самостійної роботи вдома.</p>	<p>МФО 3 - диференційований залік</p> <p>МФО 4 - поточний контроль</p> <p>МФО 5 - усний контроль</p> <p>МФО 6 - письмовий контроль</p> <p>МФО 8 - тестовий контроль</p>

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведено в таблиці 8.

Таблиця 8 – Розподіл балів оцінювання

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Засвоєння теоретичних знань ЗМ1 (усне опитування, дискусія, тестові завдання)	10
Засвоєння теоретичних знань ЗМ2 (усне опитування, дискусія, тестові завдання)	10
Засвоєння теоретичних знань ЗМ3 (усне опитування, дискусія, тестові завдання)	10
Засвоєння теоретичних знань ЗМ4 (усне опитування, дискусія, тестові завдання)	10
Засвоєння теоретичних знань ЗМ5 (усне опитування, дискусія, тестові завдання)	10
Засвоєння теоретичних знань ЗМ6 (усне опитування, дискусія, тестові завдання)	10
Засвоєння теоретичних знань ЗМ7 (усне опитування, дискусія, тестові завдання)	10
Засвоєння теоретичних знань ЗМ8 (усне опитування, дискусія, тестові завдання)	10
Підсумкова контрольна робота (інтегровані комплексні завдання)	20
Усього	100

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 9.

Таблиця 9 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань;	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань

		вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в таблиці 10).

Таблиця 10 - Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7. ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Очне навчання: мультимедійний проектор, ноутбук, електронні презентації для лекційних та практичних занять. Лекції та практичні заняття проводяться згідно розкладу.

Дистанційне навчання проводиться з використанням ZOOM, розширено використовуються: електронна пошта, комунікація за посередництвом Telegram каналу.

Ресурси науково-технічної бібліотеки ІФНТУНГ: 1 млн. 240 тисяч друкованих видань, понад 411 тисяч назв е-журналів, е-книжок, е-дисертацій тощо станом на 2023р., серед них Web of Science, Scopus, EBSCO, JStor, ProQuest Dissertations, Springer, Gale, HINARY, ARDI, AGORA та ін.)

Курси на платформі Prometheus «Безпека в інтернеті під час війни: практичний курс» https://prometheus.org.ua/course/course-v1:MINZMIN+ISWT101+2023_T2 (успішне проходження курсу підтверджений сертифікатом є підставою додати 10 балів здобувачу освітніх послуг.